

Vresbogar i Europa

”Romantikens tidsålder var kanske den period som starkast bidrog till att rester av detta förtjusande träd har bevarats.”³⁾

Kända trakter

För sina vresbogar mest kända trakter är: Verzy i Frankrike (hêtre tortillard) och Süntel i Nordrhein-Westfalen (Süntel-Buchen) i Tyskland. I Frankrike och Tyskland uppmärksammas de skandinaviska vresbokarna på informationsskyltar och i litteraturen.

Mystik

En svärm av legender har i århundraden omgivit ”le hêtre tortillard” – de franska vresbokarna i Fau de Verzy, Parc naturel régional de la Montagne de Reims. På deras hemsidor kan man läsa:

Du befinner dig i en magisk värld av älvor och troll. En av legenderna berättar om onda andar som har förvridit grenarna med deras förtrollande musik. Det är ännu okänt vad som orsakade detta botaniska under – ingen vetenskap har kläckt gåtan.

En ”hêtre tortillard”, 1849

De monstruösa bokarna i Verzy

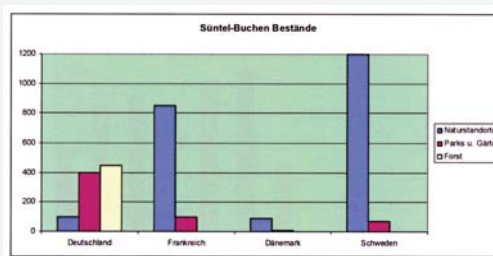
Om man föreställer sig en mängd ormar inneslutna i en ofantlig uppblåst ballong, på vilken man slog med en käpp. Dessa kryp ville slingra sig i det oändliga, så att alla former försvann i bilden av en avskypvård, högst fantastiskt utseende klump.
1864

Illustration till den äldsta beskrivningen av Süntel-Buchen (vresbok), Oberförster Tilemann, 1843.

Europas största naturbestånd av vresbok

Under vintrarna 2006-2009 inventerade Kerstin och Lennart Segerbäck förekomsten av vresbok mellan Södra Sandby och Torna Hällestad i Lunds kommun. Nästan 1200 vresbogar registrerades. De skriver:

Beståndet kring Torna Hällestad bör vara ett av Europas största eller till och med det allra största.¹⁾

Grafik från boken om Süntel-Buchen

Damit följer die schwedischen Exemplare eindeutig die Spitze der vier Haupt-Areale in Europa an.

I boken om Süntel-Buchen ägnas 20 sidor åt vresbokarna kring Torna Hällestad.²⁾

Försök med ollon

Det har gjorts många försök med sädd av ollon från vresbogar både i Tyskland, Frankrike, Danmark och Sverige. Resultaten har varit mycket skiftande och oftast med en mångfald av former hos avkomman.

Dwarf Beech in Europe

”The Romantic era was perhaps the period which most significantly contributed to fact that this delightful tree has been conserved.”³⁾

Known Areas

The areas renowned for their dwarf beech trees are: Süntel in Nordrhein-Westfalen (Süntel-Buchen) in Germany and Verzy in France (hêtre tortillard). In Germany and France the dwarf beech trees in Skåne are referred to on their information signs and in the literature.

Mystique

For hundreds of years, a swarm of legends has surrounded the ”le hêtre tortillard” – the French dwarf beech trees in Fau de Verzy, Parc Naturel Régional de la Montagne de Reims. On their website you can read:

You are now in a magical world of elves and trolls. One of the legends says that evil spirits have twisted the branches with their bewitching music. It is still unknown what lies behind this botanical wonder – no scientists have yet solved the mystery.

The Monstrous Beech Trees in Verzy

One should imagine masses of snakes coiled in a huge inflated balloon, which one beats with a stick. These creatures will slither around endlessly, so that all forms disappear in the image of a vile, extremely strange clump.

1864

Europe's Largest Natural Stand of Dwarf Beech

During the winters of 2006 – 2009, Kerstin and Lennart Segerbäck surveyed the distribution of dwarf beech between Södra Sandby and Torna Hällestad in the District of Lund. Almost 1200 dwarf beech trees were recorded.

The stand around Torna Hällestad is likely one of the largest in Europe if not the largest.¹⁾

”Damit följer die schwedischen Exemplare eindeutig die Spitze der vier Haupt-Areale in Europa an.”

In the book about Süntel-Buchen some 20 pages are assigned to the dwarf beech trees around Torna Hällestad.²⁾

Tests with Beech Mast

There have been many attempts at sowing beech mast from dwarf beech in Sweden, Denmark, Germany and France. The results have been very variable and often with a range of forms in the offspring.

Conserving the Genetic Diversity

Outside of Hanover there are two dwarf beech arboreta (Süntel-Buchen). In the largest and most recently established, the emphasis is on genetic diversity with the help of molecular genetics to identify possible clones. To conserve the genetic diversity, information regarding the clones of existing trees and which are different genetic individuals is of great significance. Beech has many genetic variations and as a cross-pollinator, each tree has a unique genetic make-up. The aim is to collect the genetic material from all the old trees that are dispersed in the region.

With the great environmental changes, the aim is primarily to give beech a chance of surviving in the future.³⁾

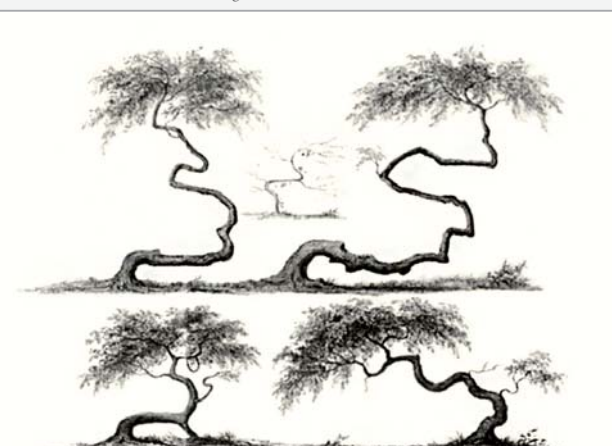

Bevara genetisk mångfald

Utanför Hannover finns två vresbogs (Süntel-Buchen) arboretum. I det största och senast anlagda satsar man på genetisk mångfald och tar hjälp av molekylärgenetiken för att identifiera eventuella kloner. För bevarande av den genetiska mångfalden är information om det existerande trädets kloner och vilka de genetiskt olika individerna är av stor betydelse. Boken har många genetiska varianter och som korspollinärer har varje träd en egen genetisk uppsättning. Målet är att samla det genetiska materialet från alla gamla spridda träd i regionen.

Med de stora miljöförändringarna är målet framför allt att ge boken en överlevnadschans i framtiden.³⁾

Hängbok i Süntel fotograferat vid Oppermanns besök 1907.

Källor:

- Segerbäck, Kerstin & Lennart, 2009. Europas största bestånd av vresbok. Svensk botanisk tidskrift 103: sid. 243-248. Här finns en karta över vresbokarna kring Torna Hällestad. Kan hämtas som PDF på nätet.
- Dönig, Gerhard, 2014. Süntel-Buchen - in Deutschland, Frankreich, Dänemark, Schweden und sonst in Europa.
- Der Söltjer, heft 39, 2014, artiklar om Süntel-Buchen.
- Oppermann, Adolf, 1908. Vrange bøger i det nordøstlige Sjælland.
- Tidskrift for skovvæsen, 1909.
- Holten, Just, 1965. Vrange bøger på Farum Skovdistrikt.
- Vaupell, Christian, 1863. De danske skove.
- Kraft, John, 1968. Vresbogar och andra avvikande boktyper i Skåne.
- Schotte, Gunnar, 1908. Vildt växande hängbogar.
- Bülow, Waldemar, 1921 och 1929. Hängbogar i Skåne, Skånes Natur.
- Lindquist, Bertil, 1938. Skrylleskogen.
- Parent, G.H., 2006. Le Hêtres tortillards, Ferrantia 48.
- Danielson, Jan, 2002. Träd i marker och myter.
- Lantmäteriet, historiska kartor.